

МІЖГАЛУЗЕВА АСОЦІАЦІЯ З РОЗВИТКУ
СИСТЕМ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ
УКРТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО

03035, м. Київ,
Солом'янська площа, 2, оф. 803
тел.: 248-80-29, тел./факс.: 248-80-05
<http://mautke.com.ua>
utke@i.ua

№ 50 від 09 жовтня 2024 року

**Прем'єр-міністру України
Шмигалю Д.А.**

Шановний Денисе Анатолійовичу!

Міжгалузева асоціація з розвитку систем теплопостачання «Укртеплокомуненерго» (далі - Асоціація), до складу якої входять найбільші підприємства комунальної теплоенергетики усіх регіонів України, що виробляють, постачають та/або транспортують теплову енергію засвідчує Вам свою повагу і вкотре з метою вирішення проблемних питань галузі повідомляє про наступне.

Асоціація «Укртеплокомуненерго» спільно з Асоціацією «Укртеплоелектроцентрально» за сприяння та підтримки Львівської міської ради і ЛМКП «Львівтеплоенерго» з 01 по 03 жовтня 2024 року провела у місті Львів Heat Energy Forum в рамках Ukrainian Resilience Week (далі – форум) на тему: «СТІЙКІСТЬ ТА НЕЗЛАМНІСТЬ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ В УКРАЇНІ».

Форум об'єднав представників теплопостачальних підприємств, органів державної влади, міжнародних організацій, експертів з енергетики, місцевих органів влади та громадських організацій для обговорення актуальних викликів у сфері теплопостачання України. Головна мета форуму полягала в розробці спільних рішень для забезпечення надійного та стійкого теплопостачання в умовах воєнного стану та подальшого відновлення після війни.

Основні питання розглянуті на форумі, які потребують термінового вирішення та викладені у його Резолюції за результатами роботи :

1. Компенсація різниці в тарифах на теплову енергію

Через введення мораторію на підвищення тарифів на теплову енергію для населення з 2021 року підприємства ТКЕ опинилися на межі фінансового колапсу. Відсутність належної компенсації з державного бюджету призвела

до накопичення боргів перед постачальниками енергоносіїв, зокрема перед ТОВ "Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг»". Учасники форуму підкреслили критичну важливість надання субвенцій для покриття цієї різниці, оскільки без компенсації підприємства не зможуть забезпечувати безперебійне теплопостачання.

Звертаємося до Кабінету Міністрів України щодо прийняття термінового рішення про виділення субвенцій з Державного бюджету на компенсацію тарифної різниці для стабілізації фінансового стану підприємств ТКЕ.

2. Включення до порядку денного найближчого засідання Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг

Учасники форуму звертаються з проханням до Кабінету Міністрів України звернутися до **Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг** з проханням про включення до порядку денного найближчого засідання комітету розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання кредиторської заборгованості підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення» (реєстр. № 11273 від 20.05.2024).

Цей законопроект є важливим для вирішення проблеми накопиченої кредиторської заборгованості підприємств комунальної сфери, що виникла через різницю в тарифах і нестачу державних компенсацій. Підприємства ТКЕ та водопостачання знаходяться на межі банкрутства, що може призвести до перебоїв у наданні життєво важливих послуг населенню.

Законопроект передбачає механізми реструктуризації боргів, тимчасову заборону стягнення заборгованості з підприємств та механізми державної компенсації. Це допоможе стабілізувати фінансовий стан підприємств і забезпечити безперебійне надання тепла, води та водовідведення.

3. Врахування пропозицій під час доопрацювання проекту Державного бюджету на 2025 рік

Учасники форуму звертаються до **Кабінету Міністрів України** та **Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг** під час доопрацювання проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» (реєстр. № 12000 від 14.09.2024) до другого читання врахувати пропозиції **Міністерства інфраструктури** щодо розширення джерел компенсації субвенції на погашення заборгованості з

різниці в тарифах підприємствам теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення.

У рамках доопрацювання пропонується передбачити в бюджеті достатній обсяг коштів для забезпечення погашення існуючих заборгованостей підприємств тепло- та водопостачання за надані послуги, які виникли через різницю в тарифах. Зокрема, важливо забезпечити наявність стабільних фінансових джерел, які дозволять не лише погасити поточні борги, але й унеможливити подальше накопичення заборгованості підприємствами ТКЕ.

4. Мораторій на арешт рахунків підприємств ТКЕ

Під час воєнного стану багато теплопостачальних підприємств зазнали значних втрат, що послабило їхнє фінансове становище. Арешти банківських рахунків та судові позови щодо стягнення боргів можуть повністю паралізувати роботу таких підприємств. Учасники форуму рекомендують запровадити мораторій на арешт рахунків ТКЕ та судові стягнення на час воєнного стану і шість місяців після його завершення. Це дозволить підприємствам продовжувати надавати послуги, незважаючи на тимчасові фінансові труднощі.

Звертаємося до Кабінету Міністрів України про встановлення на законодавчому рівні мораторій на арешт рахунків ТКЕ під час воєнного стану та протягом 6 місяців після його відміни.

5. Врегулювання заборгованості за природний газ та штрафні санкції

В умовах воєнного стану підприємства ТКЕ не мають можливості своєчасно оплачувати рахунки за спожитий природний газ, що призвело до значної заборгованості. Учасники форуму закликають зупинити нарахування штрафів і пені за ці борги до повного вирішення питання про компенсацію різниці в тарифах. Забезпечення таких умов дозволить уникнути подальшого фінансового тиску на підприємства.

Звертаємося до Кабінету Міністрів України прийняти рішення про тимчасову відміну штрафних санкцій для ТКЕ на період воєнного стану та протягом 6 місяців після його відміни.

6. Розрахунок обсягів споживання природного газу на опалювальний сезон 2024-2025 років

При розрахунку обсягів споживання природного газу для підприємств ТКЕ на опалювальний сезон 2024-2025 років рекомендується враховувати

економію газу, досягнуту під час опалювального сезону 2023-2024 років через його дострокове завершення. Крім того, необхідно забезпечити гнучке коригування обсягів споживання на основі фактичних змін, таких як середньомісячна температура зовнішнього повітря, протяжність опалювального сезону, підключення нових споживачів та інші фактори.

Кабінету Міністрів України надати доручення **Міністерству розвитку громад та територій України та ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг»** при визначенні обсягів споживання природного газу на опалювальний сезон 2024-2025 рр. включати досягнуту економію газу минулого опалювального сезону та обов'язково враховувати при встановленні обсягів споживання зміни кліматичних умов і приєднання нових споживачів під час розрахунку обсягів на наступний опалювальний сезон.

7. Ціноутворення на природний газ для виробництва електроенергії

Для підприємств, що виробляють одночасно теплову та електричну енергію, важливо встановити єдину спеціальну ціну на природний газ. Встановлення рівних умов ціноутворення на газ для генерації електроенергії дозволить забезпечити економічну ефективність підприємств, які працюють в умовах зростаючих витрат на енергоносії.

Звертаємося до Кабінету Міністрів України: Встановити спеціальні тарифи на природний газ для виробництва електроенергії на рівні тарифів для виробництва тепла для населення.

8. Зміни до законодавства щодо доступу до інформації про боржників

Для підвищення ефективності стягнення боргів з кінцевих споживачів, підприємствам ТКЕ необхідний законний доступ до інформації про боржників. Учасники форуму закликають внести зміни до нормативно-правових актів, що забезпечать підприємствам можливість отримувати персональні дані боржників для судового стягнення заборгованості. Також рекомендується знизити або скасувати судовий збір для підприємств ТКЕ, що дозволить зменшити фінансове навантаження під час судових процесів.

Звертаємося до Міністерства юстиції України: Внести зміни до чинного законодавства для полегшення доступу підприємств ТКЕ до інформації про боржників та забезпечити зниження судових зборів для підприємств теплокомуненерго при судовому стягненні заборгованості.

9. Внесення змін до Постанови КМУ № 812

Пропонується внести зміни до Постанови КМУ № 812 від 19 липня 2023 року. Відсоток розподілу коштів між ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» та операторами газорозподільної системи повинен враховувати фактичну частку витрат на постачання та транспортування природного газу у структурі тарифів підприємств ТКЕ.

Звертаємось до Кабінету Міністрів України щодо надання доручення **Міністерству розвитку громад та територій України** про внесення змін до Постанови № 812 для забезпечення справедливого розподілу коштів між постачальниками та операторами.

10. Внесення змін до Наказу № 315 Міністерства розвитку громад та територій України

Учасники форуму рекомендують підтримати зміни до Наказу № 315, які вже розроблені Міністерством розвитку громад та територій України. Ці зміни спрямовані на вдосконалення розподілу обсягів теплової енергії та гарячого водопостачання, забезпечення справедливого розподілу послуг, зокрема для безоблікових споживачів, яким нараховуються обсяги послуг, що не були фактично спожиті.

Крім того, зміни допоможуть зменшити кількість скарг від споживачів, які часто виникають через неправильний розподіл обсягів послуг. Внесення цих змін сприятиме справедливому нарахуванню послуг, зменшенню соціальної напруги та забезпеченню захисту прав споживачів.

Звернення до Кабінету Міністрів України: Підтримати внесення змін до Наказу № 315, розроблених Міністерством розвитку громад та територій України, для вдосконалення розподілу обсягів теплової енергії, забезпечення справедливого розподілу та зменшення кількості скарг від споживачів.

11. Модернізація теплових мереж та впровадження нових технологій

Для забезпечення стійкості та ефективності централізованого теплопостачання необхідна масштабна модернізація теплових мереж та обладнання. Використання інноваційних технологій, таких як автоматизація систем керування, дозволить знизити втрати енергії, підвищити енергоефективність та стабільність постачання тепла в домогосподарства.

Звернення до Міністерства розвитку громад та територій України: Прискорити реалізацію програм модернізації теплових мереж за рахунок державних і міжнародних інвестиційних фондів.

12. Збереження 4% ПДФО та реверсної дотації у держбюджеті на 2025 рік

Учасники форуму звертаються до **Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України** з проханням не вилучати 4% податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) та реверсну дотацію з державного бюджету на 2025 рік. Вилучення цих надходжень суттєво зменшить фінансові можливості місцевих органів самоврядування, що унеможливить належне фінансування теплопостачальних підприємств та інфраструктурних проектів на місцях. Враховуючи важливість забезпечення стабільного теплопостачання для населення, необхідно залишити ці кошти на рівні місцевих бюджетів для ефективного управління теплоенергетичними системами.

13. Внесення змін до порядку розрахунків за розподіл природного газу

Учасники форуму звертаються до **Кабінету Міністрів України надати рекомендації Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)** щодо внесення змін до порядку розрахунків за розподіл природного газу. Зміни мають бути розроблені таким чином, щоб забезпечити проведення уніфікації порядку розрахунків за договором розподілу природного газу до порядку розрахунку за постачання і транспортування природного газу і тим самим забезпечити рівні умови для газорозподільчих компаній і теплопостачальних підприємств.

Кодекс газорозподільних систем (розділ VI, глава 6, пункт 6) встановлює порядок розрахунків за розподіл, який передбачає прогнозування самим споживачем обсягу необхідного йому газу. Порядок розрахунку виписаний таким чином, що споживач або переплачує, або потрапляє під штрафні санкції в розмірі від 0 до 50% в залежності від ситуації. Порядок розрахунків виписаний на 4 сторінках Кодексу де введення терміну «газовий рік» і «календарний рік» та інші умови роблять його непрозорим і дискримінаційним для теплопостачальних організацій.

Просимо **Кабінету Міністрів України**, рекомендувати **НКРЕКП** внести зміни в Кодекс газорозподільних систем (розділ VI, глава 6, пункт 6) з метою приведення порядку розрахунку за розподіл газу до порядку розрахунку за постачання і транспортування природного газу.

14. Застосовувати типову схему і комплектацію блочно-модульних котелень (далі – БМК) при їх закупівлі на тендерній основі.

При організації тендерів єдиним і головним фактором визначення переможця стала ціна, що для такого складного технологічного комплексу, як газова котельня не тільки небезпечно, а і не ефективно з точки зору використання енергоресурсів і взагалі можливості тривалої роботи обладнання в умовах нештатних і аварійних ситуацій. Підсумовуючи вже отриманий досвід по впровадженню БМК вважаємо за доцільне застосовувати типове технічне завдання по застосуванню теплових схем, рівня автоматизації роботи БМК, обліку енергоресурсів і загальним вимогам до основного теплотехнічного обладнання, яке надається додатково.

Звернення до **Міністерства розвитку громад та територій України** для розробки використання типової схеми і комплектації БМК при проведенні тендерних закупівель.

15. Заборонити органам Охорони Праці проводити немотивовані перевірки, а операторам газорозподільної системи вимагати додаткові документи крім заяви на зняття пломб і пуск газу від теплопостачальних організацій, які мають власну газову службу перед опалювальним сезоном.

Згідно НПАОП 0.00-1.76-15 «Правила безпеки систем газопостачання», а саме глави IV, пункту 4.7 це є правом газової служби теплопостачальної організації.

Звернення до **Кабінету Міністрів України** рекомендувати **НКРЕКП:**

- заборонити органам Охорони Праці проводити немотивовані перевірки теплопостачальних організацій, які мають власну газову службу перед опалювальним сезоном, що значно ускладнює роботу технічного персоналу;
- заборонити операторам газорозподільної системи вимагати додаткові документи крім заяви на зняття пломб і пуск газу від теплопостачальних організацій, які мають власну газову службу перед опалювальним сезоном;
- прискорити заміну **НПАОП 0.00-1.76-15 «Правила безпеки систем газопостачання»** на правила, які не викликають невідповідності вимог інспекції Охорони Праці сучасним умовам облаштування газових котелень.

Враховуючи викладене, учасники форуму закликають органи державної та виконавчої влади терміново вжити заходів для вирішення

зазначених вище проблем, що дозволить зберегти стабільність роботи підприємств ТКЕ в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення.

**За дорученням учасників форуму.
З повагою,
Президент Міжгалузевої асоціації
«Укртеплокомуненерго»**

Блащук А.А.

